

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

TONGEREN, DEN 13 JUNIJ.

De kiezers van vijf onzer provinciën — Antwerpen, Brabant, West Vlaanderen, Namen en Luxemburg — zijn dinsdag voor de stembus verzameld geweest, om over te gaan tot de vernieuwing per helft der volksvertegenwoordigers-Kamer. Men weet dat deze vergadering samengesteld is uit 1/4 leden, onder welke men, voor de stemming van dinsdag, twee en zeventig ministerieele gedeputeerden en twee en vijftig gedeputeerden van de tegenstrijdige partij telde.

Het getal leden waarvan de mandaten moesten vernieuwd worden beliep tot 65, waarvan 29 aan de meerderheid en 54 aan de minderheid toebehoorde. De ministerieele partij stond op tegen de herkiezing van 11 gedeputeerden der minderheid: 1 te Dixmude, 1 te Veurne, 1 te Iperen, 6 te Antwerpen, 1 te Nijvel en 1 te Bastogne. De katholieke partij heeft aan de meerderheid 7 zetels betwist door ministerieelen bekleed: 5 te Nijvel en 1 te Marche.

Het ministerie is zegesprekend gebleven te Veurne, Iperen, Nijvel en Bastogne; maar van den anderen kant is het geklopt geweest te Brugge, Dixmude en Antwerpen. Te Brussel heeft het eene verpletterende zedelijke nederlaag ondergaan, die alle welpeinzend mensch moet doen nadenken. Te Brugge heeft het twee van de zijnen bij de eerste stemopneming verloren, en de man die het over drie dagen met den rang van grootofficier van het Leopoldisorde had vereerd, is met een kouservatieven kandidaat in balloting moeten gaan.

De uitslag dezer nieuwe stemopneming is aan M. de Vriete voordeelig geweest, en de ministerieele partij is dus enkel met twee stemmen in de Kamer der Volksvertegenwoordigers versterkt.

Dit is volgens ons, greene voldoening waarover het ministerie zich veel moet roemen, in de tegenwoordigheid der vernedering die het kiezerskorps hetzelfde oplegt te Brugge, te Antwerpen en te Brussel; te Brugge zijn er twee aanhangers van het ministerie, die bij de eerste stemopneming de klopping krijgen; te Antwerpen is het mandaat der gedeputeerden van de tegenstrijdige partij vernieuwd met eene verpletterende meerderheid van nabij de zeven honderd stemmen; te Brussel, zijn MM. Hymans en Anspach, burgoester der hoofdstad, de twee laatsten der lijst van de ministerieelen kandidaten; en 't geen nog het vernederendste van al is voor het kabinet in dezen uitslag, 't is dat M. Hymans, de

hoofdsteller van het officieus dagblad, de laatste plaats van al bekleedt op de tabel der gekozenen van de hoofdstad.

De zedelijke nederlaag van 't ministerie is dus klaarblijkelijk en wat zou er van den goeden uitslag van het ministerie geworden zijn, indien de officieele drukking in alle graad zich met de kiezingen niet bemoeid had?

Hoe overwonnen wij dus ook mogen zijn, hebben wij het recht over onze nederlaag fier te wezen; integendeel, en alhoewel overwinnaar, moet het kabinet, wat het rechtzinnig zijn, bekeemen dat het geklopt is en dit nog op eene voorbeeldige wijze. Wij laten hier over alle verstandige lieden oordeelen.

Als men het kiezersspel van kortbij nagaat, dan moet men bekeemen dat het mogelijk ware van dat ding veel eenvoudiger in te richten.

Alle Belgen, zegt de Constitutie zijn gelijk voor de wet; dat is zeer schoon op het papier, maar wanneer het er op aankomt om de burgerrechten uit te oefenen, dan ondervindt men dat de Belgen op verre na niet zoo gelijk voor de wet zijn als het daar wel geschreven staat. Zijn bij voorbeeld alle kiezers gelijk voor de kieswet? De kiezers van het kanton Mechelen, bij voorbeeld, zijn die op denzelfden gang van die der stad Tongeren in het uitvoeren hunner kiesrechten?

De kiezer der buitengemeente moet op den dag der kiezing zich op weg begeven naar de hoofdplaats van het arrondissement hij moet eenen gauschen dag verliezen en zijne zaken verwaarloosen zonder dat hij daarvoor de minste vergoeding krijgt. De kiezer der stad in tegendeel verliest geen tien minuten om zijn recht uit te oefenen. Is dat gelijkheid voor de wet?

Oh! zegt men, de reis en verblijfskosten der buitenkiezers worden vergoed door de kandidaten! Er ontbreekt waerachtig maar eene zaak meer, dat is dat men den kiezer op zijne eigene kosten deed reizen en teeren.

Het hollandsch kiesstelsel vinden wij oneindig eenvoudiger en rechtvaardiger. In Holland wordt voor de kiezingen der Kamer in alle gemeentens van het land een kiesbureau geopend. Elke kiezer gaat er zijn stembriefje inleggen, op zulken dag en uur die hij verkiest. Op het oogenblik dat bepaald is voor het sluiten der kiesoperatiën, worden alle bussen naar de hoofdplaats van het arrondissement overgedragen alwaar de opneming der stemmen door het centraal kiesbureau gedaan wordt. De kiezingen gebeuren in Holland met

zoo veel orde en kalme dat men zelfs niet gewaar wordt dat er eene kiezing op handen is. Het hollandsche stelsel heeft alle voordelen: het vereischt van den kiezer geene somtijds lange en moeijelijke reis, het spaart den gekozenen de kosten van maaltijden, het belet de poogingen van bedrog, het geeft eene volle onafhankelijkheid aan den kiezer die kan stemmen zelfs zonder dat de opleiders het weten, en hetgeen alleen voldoende is om te bewijzen dat het kiesstelsel van Holland beter is dan het onze, dat is dat men bij onze Noordergeburen geenszins de noodzakelijkheid gevoelt van eene wet op het kiesbedrog te maken en dat er nooit de minste klacht tegen eene kiezing opkomt.

Indien onze bazen het rechtzinnig verlangen hadden van het bedrog voor te komen en eene gausche vrijheid aan den kiezer te geven dan zouden zij het hollandsch kiesstelsel tot voorbeeld nemen in plaats van onder den naam van wet op het kiesbedrog een knoeiwerk uit te kramen dat tot niets anders goed is dan om allen slaach van kiesbedrog te doen bloeijen.

Onze instellingen zijn door onze zoogezegde liberalen op alle wijze vervalscht, onze vrijheden gekrenkt, onze rechten den hals gebroken. Waarom? omdat men in het maken der wetten geen ander doel najaagt dan een verfoerd ministerie aan het bewind te houden. Men zal bekeemen dat zulke handelwijze onwaardig is van de ministers van een vrij land.

De vrijheid van goddelijkheid in België.

In eene toespraak, tot de katholieke kiezers van het arrondissement Leuven gericht, heeft M. Schollaert, met eene ingrijpende taal, den pijnlijken toestand afgeschilderd, waar men de goddelijkheid in België gebracht heeft. Ziehier de woorden van den vertegenwoordiger der stad Leuven:

« Terwijl Engeland en Amerika met fierheid hunne liefde werken ten toon spreiden; terwijl men overal, in de straten van Londen, op de weldadigheidsinstellingen, scholen, hospitalen en godshuizen deze woorden in gouden letters leest: *« opengehoort door vrijwillige inschrijving »* zijn wij ten onzent zoo verre gekomen, dank aan het stelsel van drukking, dat de bron der goddelijkheid droogd, en op den buiten niet meer te kunnen voorzien in de behoeften der bevolking.

Ziehier een feit, onder velen. Een haaft landbouwer dezes arrondissement, getroffen door het ongelukkig lot der arme ouderlingen, van zijn dorp, kwam bij mij en zegde: « Ik wil een godshuis oprichten, waar de kranke of door ouderdom gebroke werkman eene schuilplaats tegen de ellende vindt. Ik zal daartoe het

heb ik, bij eene hevige sneeuwbul, eene jonge dame ontmoet.

— Die zij in uwe slede hebt opgenomen?

— 't Zou toch onmenschenlijk geweest zijn haar te midden van dat weer te laten starn.

— In dienzelfden nacht is ook de gouvernante van mevrouw van Welhing heimelijk verdwenen merkte de rechter aan.

— Daaraan is mij niets beken!; gij zijt de eerste die mij dit zegt.

— Kendet gij deze gouvernante.

— Zij is en was mij teemaat vreemd.

— Geheel vreemd? vroeg de rechter, terwijl hij Werner scherp aanzag.

— Teemaat, herhaalde Werner.

— Gij zijt met de jonge dame in eene der herbergen langs den weg gelegen, uitgestegen.

— Dit geschiedde met een goed doel. Ik was verdwaald en wilde daar den dag afwachten, om niet op nieuw te verdwalen.

— Maar twee uren later was de jonge dame plotseling verdwenen...

— Zeer juist en toch geschiedde dit tot mijne niet geringe verbazing.

— En wat hebt gij daarna gedaan?

— Ik haastte mij om haar op te sporen; zij had zich onder mijne bescherming geplaatst en ik was dus in zekere mate voor haar verantwoordelijk.

— Zoo! — En weder wierp de rechter van instruktie een doordringenden blik op Werner.

— Wilt gij mij wel mededeelen wat er is voorgevallen in den tijd, dat gij Peter's huis hebt verlaten en daar weder zijt teruggekomen?

— Ik zocht de dame te vergeefs; zij was verdwenen. Ik onderstel intusschen dat zij het station van den spoorweg heeft bereikt en hare reis verder heeft voortgezet.

— Deze oplossing is zeer zeker de gemakke-

lijkste, aangezien op die wijze alle mogelijke lastige vragen zouden voorkomen zijn. Zeg mij toch, mijnheer, waarom gij mij verzwaagt, dat gij met bloetbeslechte kleederen in de herberg zijt terug, ekeerd?

Werner kleurde. Thans eerst begreep hij, welk gevaar hem bedreigde.

— Mag ik u verzoeken mij te antwoorden? vervolgde de instruktie-rechter.

— De oorzaak is al zeer eenvoudig. Ten gevolge van de duisternis en den opgewonden toestand, waarin ik verkeerde, ben ik zeer onzigt in aanraking gekomen met een rotsblok, waardoor mijn neus begon te bloeden.

— Dit verbaal klinkt wat onwaarschijnlijk, merkte de rechter aan.

— Ik verzeeker u op mijn woord van eer dat dit de waarheid is, zegde Werner.

— Er werd ook in de nabijheid van de *Teufelsdrücker* een lint van een vrouwenhoed gevonden, ging de rechter voort.

— Mijn God! riep Werner verschrikt uit, aangezien hij nu toch de mogelijkheid onderstelde dat de vreemdelinge een onheil zou overkomen zijn.

— Waarom schrikt gij zoo? luidde de vraag des rechters.

— 't Kan mij toch niet onverschillig zijn, zoo plotseling eene mededeeling te vernemen, waaruit ik zou kunnen afleiden, dat de vreemdelinge een ongeluk zou overkomen zijn.

— Mijnheer, ging de rechter voort, ik moet mijn plicht ten volle nakomen. De vermiste was 't laatst in uw gezelschap, de sporen van bloed die op uwe kleederen gezien zijn...

— Wilt gij zoo goed zijn, mij uwe garderob te laten zien.

— Ik zal u den frak tonen, dien ik op dien avond gedragen heb; ik heb niet de minste aanleiding u iets te verbergen. Wees zoo goed

» noodige kapitaal besteden, op voorwaarde dat » mijne inzichten nooit zullen ontaard worden. » Gaat, en tracht het goede, dat ik beoog, te » verwezenlijken »

Ik ontving het aanbod met eerbied en geluk. Ik dacht na op de middelen, om de gemeente te verrijken met eene schuilplaats, waar de werkmans in rust en kalme zoude kunnen sterven; ik onderzocht geheel het arsenaal der wetten; ik raadpleegde mijne wijsste vrienden, doch vond niets. Bij eenigen stap stronkelde ik tegen eenige wet of eenig besluit; overal ontmoette ik de Staatsmacht, bereid om naar de prooi te grijpen. Ik zegde dan tot den liefdadigen man: « Neen, dat is niet mogelijk. Gij kunt uwen evenmensch niet beletten, van honger en koude op het strooi of op de straat te sterven! Zoo wil het de wet van ons land! »

De *Echo du Parlement* komt tegen de woorden van den heer Schollaert op, en biedt hem 't middel aan om het ontwerp des Brabantschen boers uit te voeren.

Dit middel, men raadt het, is, de commissie der godshuizen met de uitvoering van den wil des stichters te gelasten.

Nu, het is juist het monopolie der officieele goddelijkheid, het zijn de bestendige misbruiken van vertrouwen, door haar begaan, die ons tegen de borst stooten.

Wij gelooven noch aan haar verstand, noch aan hare eerlijkheid, noch aan hare getrouwheid aan den haar toevertrouwen last.

Dag aan dag zien wij werken vernietigen, die schone eeuwige dienden te moeten zijn. De heer Schollaert heeft dus eene wezenlijken toestand aangeduid, met een hatelijk monopolie te doen kennen, zoo noodlottig aan de belangen der armen als strijdig met de vrijheid der christene gewetens.

Overeenkomstig met hetgeen wij verleden zaterdag hebben aangekondigd, heeft onze jonge stadsgenoot de erw. heer Joseph Von den Busch, die op kwartemper zaterdag met dertig andere diakens te Luik is priester gewijd, verleden zondag zijne eerste mis in Onze Lieve Vrouwe kerk van Tongeren gezongen.

De plechtigheid begon met den *Veni Creator*. Na het evangelie beklom onze erw., heer deken den predikstoel en hield eene hartroerende aanspraak over de waardigheid van het priesterschap en over de goede diensten die de priester aan kerk en geloovigen bewijst door zijne geboden, door zijne onderrichtingen en door zijne liefde werken.

Waardig heeft de kristelijke redenaar de priesters gewroken tegen de lasteringen die de vrijgresten van onzen tijd naar het voorbeeld van hunnen meester den goddeloozen Voltaire door mond en schrift tegen hen uitkramen.

De hoogmis, om 10 uren begonnen en meesterlijk in het muziek uitgevoerd door het

mij te volgen.

Werner ging met zijne bezoekers de kamer binnen, waarin zich zijne garderob bevond; hij opende haar en zeide, terwijl hij op eenen overjans wees:

— Dat kleedingstuk heb ik gedragen in den nacht, toen ik de jonge dame ontmoette.

— En hier zijn de bloedvlekken nog duidelijk te onderscheiden, zeide de rechter.

Vervolgens haalde hij uit een der zakken een zakdoek, waarvan slechts een tipje zichtbaar was, en vervolgde:

— Weder bloedvlekken. Zeg mij hoe gij aan dien doek gekomen zijt?

— Ik heb hem gevonden.

— Hij behoort aan de vermiste. Hier in den hoek staan hare naamcijfers R. N., de jonge dame heette Rosalie Neuhans.

— Dat kan wel waar zijn, vervolgde Werner, ik ontken dan ook volstrekt niet, dat die doek aan haar behoort; misselien heeft zij hem onder weg verloren.

— Maar op welke wijze kunt gij verklaren dat hij met bloed is bevlekt?

— Niets is eenvoudiger. Ik raapte hem op, voordat ik viel, later heb ik er mijne neusbloeding mede gestipt.

— Dat klinkt alles zeer schoon, maar gij kunt de waarheid er van niet bewijzen, merkte de rechter droogjes aan.

— Maar bij den hemel! gij zult toch niet gelooven...

— Ik heb niets te gelooven, mijnheer; mijn plicht is te onderzoeken en het mij medegedeelde aan de feiten te toetsen.

— Ik roep God tot getuige, dat ik onschuldig ben, dat geen de minste schuld mijn geweten bezwaart.

— Dat kan wel zijn. Maar toch...

KLEINE OORZAKEN, GROOTE GEVOLGEN.

(Vervolg.)

Werner had tot nu toe volstrekt geen begrip van hetgeen volgen zou. Met de meeste voorkomendheid verzoekt hij de heeren plaats te nemen en verklaarde zich bereid om elke inlichting te geven, die zij mochten noodig hebben.

— Ik zal u aan een klein verhaal moeten onderwerpen, antwoordde de instruktie rechter, en ik verzoek u toe te staan dat daarbij de gendarm tegenwoordig zij.

— Handel zooals u goed dunkt, antwoordde Werner, ofschoon hem dit wel eeni,ermate vreemd voorkwam, hier zijn pennen en papier, wanneer gij dit soms mocht noodig hebben.

— Ik zal plaats nemen, hernam de instruktie-rechter, aangezien ik wellicht een aantal vragen zal moeten doen. Daarna begon hij met de volgende: Gij hebt het bal op Sylvesteravond in de drie kronen bijgewoond?

— Zeer zeker.

— Gij hebt het feest kort na middernacht verlaten en zijt met uwe slede huiswaarts gekeerd?

— Zeer juist.

— Hebt gij onder weg ook de eene of andere ontmoeting gehad?

— Werner aarzelde te antwoorden. De vraag deed hem pijnlijk aan; hij onderstelde dat het toen gebeurde geheim was gebleven.

— Ik moet in uw eigen belang verzoeken de waarheid te zeggen, merkte de rechter op eenigszins strengen toon aan.

— Welnu, als gij zooveel gewicht hecht aan mijn antwoord op die vraag, dan zal ik daarmede niet langer aarzelen. Te midden van het gebergte